סא: הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

ודלמא ברת הוא דלא מחייב. ת"ל דקתמר מהני [דלא][1] תימי לומר שיהא עובד כוכבים בכרת אבל אטמויי מיטמו: **אמר** קרא והזה הטהור על הטמא כל מי שיש לו טהרה יש לו טומאה וכל שאין לו טהרה אין לו טומאה. ועובד כוכבים אין לו טהרה דכתיב והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת היא למשמרת לבני ישראל ולא לעובדי כוכבים כפי' הקונטרס: **ודלמא** טהרה הוא **דלא** הוי להו הא טומאה אית להו. דהאי והזה הטהור על הטמא לא מייתר דבפ"ק דיומא (דף יד.) מוקמינן ליה למילי אחריני למתכון להזות על האדם והזה על הבהמה ומשני אמר קרא אשר יטמא ולא יתחטא דמייתר יטמא דהוה ליה למכתב אשר לא יתחטא ועוד י"ל משום דוהזה הטהור לא מייתי בטהרה דחיטוי אלא מייתי בטהור גמור לפי הפסט לו בטבול יום כדתניא' ביכמות (דף עב.) וקרא דממעטינן מיניה עובדי כוכבים מטהרה היינו מטהרת חיטוי דכתיב לבני ישראל למשמרת למי נדה חטאת היא להמי מייתי קרא דאשר יטמא ולא יתחטא דמיירי בחיטוי [2] ולריך עיון ואף על גב דאמת הוא דעובד כוכבים אין לו שום טהרה ואפילו טבילה מ"מ ניתא ליה לאתויי מחיטוי גופיה דומיא דלמשמרת לבני נדה חטאת היא דמיירי ממעטינן עובדי כוכבים דמיירי בחיטוי [3] (ושמא) הא דעובד כוכבים אין לו טהרה ואפי' טבילה היינו משום דאיתקש טבילה להזאה דכתיב וחטאו ביום השביעי ובגדיו וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב: וכתיב הכא [4] ויקרא כז ב

לשון הר"ף אמר קרא אשר יטמא ולא יתחטא ואיתקש טומאה לטהרה: **רב** אחא בר יעקב אמר **והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם.** מעבדים קאי רב אחא בא לייסד דרשא של אביו דלעולם מי שיש לו אב לענין כל ירושה המפורשת במורי וירושת עבדים מפורשת בקרא דוהתנחלתם ועובד כוכבים אינו מורש עבדו לבניו שאין לעובד כוכבים קנין בגוף העבד כדדרשינן פרק השולח (גיטין דף לח.) אתם קונין מהם ולא הם קונין מכם ולא הם קונין זה את זה[2] א"כ כל שיש לו נחלה בעבדים קרוי אביו והוי בכולן לאחיו ולאמו לא יטמא וכל שאין לו נחלה אינו בכולן טומאה לומר בכולן אביו ואמו לא יטמא: **א'** הבי עבדים גמי. ממעטו מגזירות מהך דרשא שכמו כן אין מורש עבד אחד[3] שיתן לו על ממת אלא יהיה לרבו רשות בו [4] שאינו קונה אותו כדפרישית[5] ולא הם קונים זה מזה וכ"ת דעבדים איתרבו מאליהם עובדי כוכבים גמי ליתרבו מתים וה"ה דאשינויא קמא [6] דמי שיש לו טהרה יש לו טומאה פריך: אלא אמר רבא בשלמא גבי ערכין איכא לאוקמי מיעוטא דבני ישראל למעוטי עובדי כוכבים דאין מעריכין וריבוי דאים לרבות עובדי כוכבים דנערכים אבל הכא אי אים לרבות עובדי כוכבים לנזירות א"כ אמאי בני ישראל דמשמע ולא עובדי כוכבים וכ"ת בני ישראל נודרים ומביאין קרבן ולא עובדי כוכבים וכ"ת בני ישראל נודרים ומביאין קרבן ולא יהו נודרים כלל ליאסר בתורה אף לענין להנחיל נבדו לבנו יש לו טומאה ישנו בכלל לאביו ולאמו לא יטמא ועובד כוכבים אינו בכלל נחלה זו להנחיל עבדו לבנו שהרי אף לעצמו לא היה נוף העבד קני כדדרשינן בגיטין פ' השולח אתם קונים מהם ולא הם קונים מכם ולא הם קונים זה מזה הלכך אינו בכלל לאביו ולאמו לא יטמא: א"כ עבדים נמי מעטו מהאי קרא שנם נבד אם נתנו לו עבד ע"מ שאין לרבו רשות (בו) אינו מורישו לבנו כדפרישית לא הם קונים זה מזה וק"ל דוקא גבי עובדי כוכבים הוא דאמרינן ולא הם קונים זה מזה דעבד יצא מכלל עובד כוכבים ולכל יני קנינים דינו כישראל. י"ל לפרש דעבדים אינם בכלל שום ירושה ולא ירש אביו ולא מורש מונו לבנו דעבד אין לו ירש ולעיל נמי ה"מ מפרק הך פירכא אלא איפריך האי שינויא דשתא דאוקמיה רב אחא ריך ליה: אלא אמר רבא בי ערכין איכא למדרש דעובד כוכבים אינם יעשה דבני ישראל (קדי

יצא עובד כוכבים [א]שאין לו טומאה מגלן דלית להו טומאה דאמר קרא [1]ואיש אשר יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל במי שיש לו קהל יצא זה שאין לו קהל ממאי דלמא כרת הוא דלא מיחייב אבל איטמויי מיטמו אמר קרא [2]והזה הטהור על הטמא כל שיש לו טהרה יש לו טומאה וכל שאין לו טהרה אין לו טומאה ואימא טהרה הוא דלא הויא ליה טומאה הויא ליה א"ק ואיש אשר יטמא ולא יתחטא רב אחא בר יעקב אמר שאני הכא דא"ק [3]והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם כל שיש לו נחלה יש לו טומאה וכל שאין לו נחלה אין לו טומאה אי הכי עבדים נמי לא אלא אמר רבא בשלמא גבי ערכין שנאמר [4]בני ישראל [5]בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין יכול לא יהו נערכין ת"ל איש [א] [איש] הכא בני ישראל נוזרין ומביאין קרבן ואין העובדי כוכבים נוזרין ומביאין קרבן יכול אף לא יהו נזירין כלל ת"ל איש אמרי אי משום קרבן לאו מהכא נפקא ליה אלא מהתם [6]לעולה פרט לנזירות דברי ר' יוסי הגלילי אימא בני ישראל נוזרין נזירות עולם ואין העובדי כוכבים נוזרים נזירות עולם יכול לא יהו נזירים תלמוד לומר איש א"ר יוחנן מי כתיב נזיר עולם אימא בני ישראל מדירין בניהם בנזיר ואין העובדי כוכבים מדירין בניהם בנזיר יכול לא יהו נזירים ת"ל איש האמר רבי יוחנן [7]הלכה היא בנזיר אימא בני ישראל מגלחין על נזירות אביהן ואין העובדי כוכבים מגלחין על נזירות אביהן יכול

יצא עובד כוכבים שאין לו טומאה. שאם נגע במת אינו טמא: **דלמא** כרת הוא דלא מיחייב. כי נכנס במקדש: **אבל איטמויי איטמו.** נגע במת כדי לטמא אדם וכלים והואיל והוא מיטמא נמצאת אתה אומר שהיא נזירות תלה עליו: **כל שיש לו טהרה.** (ב) בהזאה ובטבילת מקוה יש לו טומאה ועובד כוכבים שאין לו טהרה אין מקבל טומאה והא דאמרינן במס' יבמות בפ' הערל (דף עח.): ערל מקבל הזאה כגון ערל ישראל אלא מימול (ג) שמתו אחיו ממתת מילה אבל ערל עובד כוכבים לא וכיון שאין מקבל הזאה נפיקך אין לו טומאה: **ודלמא טהרה הוא דליים ליה.** שאם קיבל טומאה אפילו שהזה לא נטהר מטומאתו ופוסל את הקדשים במגעו (ד) הא טומאה הוא ליה שאם נגע במת שהוא טמא ומטמא אדם וכלים: **אמר קרא [אשר אשר] יטמא ולא יתחטא.** אתקש טומאה לטהרה דתרוייהו טומאה וטהרה קמשמעינן מאד גברא והכי משמע כל מי שאין לו טהרה אין לו טומאה ועובד כוכבים הואיל ואי אפשר לו בטהרה אין לו טומאה: **רב אחא בר יעקב אמר שאני הכא.** אי אפשר לו בטבילה ולא יטמא: **דכתיב והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם.** לרשת אחזה לעולם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך: ויקרא כה מו

4. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש כי יפלא נדר בערכך נפשת ליהוה: ויקרא כז ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל שיש לו טהרה כלומר שיש לו טהרה בהזאה וטבילה: (ב) ד"ה דלמא וכו' כמגנו טומאה הוא דהויא ליה כל"ל ותיבת והא נמחק:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה א"ה עבדים בו' שאינו קונה אותו. ע' יבמות דף סו ע"ב בתי"ד ד"ה ועבדיו שקנו וכתוס' שם ד"ה ועבדים: **בא"ד** דמי שיש לו טהרה יש לו טומאה. דבריהם קתומים דנפשטון עבד יש לו טהרה במקוה ומקבל טומאה כמו נשים: תוס' ד"ה **ואימא בני ישראל** וכו' למעוטי דבר. עי' זמחים דף ה ע"ב תד"ה ניתא ועפ"ק:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ת"ל איש (איש) תז"מ:

הגהות התוספות

1. מיהות ת"ל דקתמר מהני דלא, נמחק, וכ"ל דתיקט לתמה לי קרא מהיכי תיתי כו'. 2. בפ"ד זה מזה. 3. ל"ל תמר. 4. ל"ל כדדרשינן. 5. ל"ל תלבשין לעולה פרט לנזירות. 6. תיבת ת"ל נמחק וכ"ל ולכלה. 7. ל"ל לא נמי אין סברא כו'. 8. מיהות לא הוה מטעמו נמחק. וכ"ל מטעמיה. 9. ל"ל דלא למעוטי שאינן נערכים דסברא כו'. 10. מל"ל דסברא הוא לשאוה ערכין לנדרים לגבי מה שיוכל. וכ"ה בתוספות.

מוסף רש"י

הלכה היא בנזיר. הלכה למשה מסיני הוא בהלכות נזיר (שומה כג.).

מסורת הש"ם

ז) (לקמן סב. ערכין ה:). ב) מנחות נג:. ג) (לעיל כח: וש"נ). ד) (במדבר ו). ה) (ויקרא כה). ו) (ויקרא כב). ז) (שם). ח) גי' ת"מ וכ"ל אע"ג. ט) גי' ת"מ ושבר. י) שיך לדף סב ע"ב.

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת מִקְדַּשׁ יְיָ טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא: במדבר יט כ

2. וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטָּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר בָּעָרֶב: במדבר יט יט

3. וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִרְדֶה בוֹ בְּפָרֶךְ: ויקרא כה מו

4. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּעֶרְכְּךָ נַפְשֹׁת לַיְיָ: ויקרא כז ב

פי' הרא"ש

כתיב ירושה לענין נזיר דפשיטא דציקר אב לענין ירושה הוא: יצא עובד כוכבים שאין לו טומאה שאם נגע במת אינו מקבל טומאה: מ"ל שאין לו טומאה: יצא זה שאין לו קהל דקהל עובדי כוכבים לא איקרי קהל: ודלמא כרת הוא דלא מחייב וכי תימא אמאי צריך למעוטי מהאי כרת טפי מכל שאר כריתות שבתורה ושמא אין כאן יתורא דאורחיה דקרא למכתב ונכרתה הנפש ההיא מתוך עמה אי מתוך הקהל: וכל שאין לו טהרה אין לו טומאה ועובד כוכבים אין לו טהרה דכתיב והיתה לבני ישראל למשמרת למי נדה משמע לבני ישראל ולא לעובדי כוכבים. ודלמא טהרה הוא דלא הויא להו הא טומאה הויא להו וקרא דוהזה הטהור לא מייתר דבפ"ק דיומא דריש ליה ר"ש ורבנן לדרשא אחריתי: איש אשר יטמא ולא יתחטא איתקש טומאה לטהרה וקרא יתירא הוא למידרש א"נ בהאי איתקש קבלת טומאה לחטרי ולהיקש לא בעי יתורא: שאני הכא דכתיב והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם. רב אחא בר יעקב מהדר אשנויא דלעיל מי שיש לו אב לענין ירושה ופריך ליה מהא דר' יוחנן דאמר עובד כוכבים ירש את אביו דבר תורה ואתא רב אחא לשנויי הך פירכא ולא קשה להאי שינויא דמי שיש לו אב לכל דין ירושה האמורה בתורה אף לענין להנחיל נבדו לבנו יש לו טומאה ישנו בכלל לאביו ולאמו לא יטמא: א"כ עבדים נמי מעטו מהאי קרא שגם נבד אם נתנו לו עבד ע"מ שאין לרבו רשות (בו) אינו מורישו לבנו כדפרישית לא הם קונים זה מזה וק"ל דוקא גבי עובדי כוכבים הוא דאמרינן ולא הם קונים זה מזה דעבד יצא מכלל עובד כוכבים ולכל יני קנינים דינו כישראל. י"ל לפרש דעבדים אינם בכלל שום ירושה ולא ירש אביו ולא מורש מונו לבנו דעבד אין לו ירש ולעיל נמי ה"מ מפרק הך פירכא אלא איפריך האי שינויא דשתא דאוקמיה רב אחא ריך ליה: אלא אמר רבא בי ערכין איכא למדרש דבני ישראל מגלחין על נזירות אביהם אם הפרש אביו מעות לנזיר ואמר הרי זה בנזיר ואמר אביו אינו יכול לבטל נזירו ליבא לקומי תרוויהו כדפרש ואזיל הלכך מיעוטא דרשינן ומאיש לא מציא לרבוי מידי ושמא אתא לדרשא אחרינא: לעולה פרט לנזיר במנחות פרק ראלו מנחות דרשינן איש אשר יקריב קרבן לרבות העובדי כוכבים שנדרים נדרים ונדבות כישראל לכל נדריהם ולכל נדבותם ולרבות עולה ושלמים ועופות יין ולבונה א"כ מה ת"ל לעולה דכתיב אשר יקריבו לה' לעולה פרט לנזיר שאין העובדי כוכבים מביאים קרבן נזיר דברי ר' יוסי הגלילי: מידי נזיר עולם כתיב. דקרא בכל נזיר איירי: בני ישראל מדירים בניהם כותבן לעיל האיש מדיר את בנו בנזיר. הא אמר ר' יוחנן הלכה היא בנזיר ולא מסתבר לאוקמי מיעוטא דקרא בדבר שהוא הלכה למשה מסיני: בני ישראל מגלחין על נזירות אביהם אם הפרש אביו מעות לנזירותו וזמת דבן מגלח על אותן המעות:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com